

אקורד • אֶכּוֹרְד • aChord

פסיכולוגיה חברתית: עֵלֶם הַנֶּפֶס הַאֲجֵתָמָעִי לַתְּגִיבָה הַאֲגֵתָמָעִי
לשינוי חברתי: Social Psychology for Social Change

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM
الجامعة العبرية في اورشليم القدس

תיאוריה

פרקטיקה

אקורד הוא ארגון חברתי - אקדמי ייחודי
המפתח ומנגיש ידע אקדמי חדשני
בפסיכולוגיה חברתית כדי לקדם יחסים
שוויוניים, סובלניים ומכבדים בין
הקבוצות החברתיות השונות בישראל

יחסי יהודים - ערבים במעשה החניכה

תיאורית הזהות החברתית

חלק חשוב מהזהות שלנו קשור לקבוצות שאליהן אנחנו שייכות.ים.

זהות חברתית היא החלק בזהות שלנו שמבוסס על השתייכות לקבוצה חברתית מסוימת:

למשל: מעמד חברתי, לאום, מגדר, דת, זהות מינית ועוד

צורך בהשתייכות

קבוצה נותנת מענה לצרכים שונים:

ערך עצמי

ביטחון, סדר וארגון

שייכות ויציבות

לא.נשים יש צורך
בסיסי להשתייך
לקבוצה, והן.ם
עושות.ים זאת באופן
טבעי ואוטומטי .
בזמני משבר הצורך
הזה גובר ומקצין

צורך בהשתייכות

"אנחנו "לעומת "הם"

מה קורה לנו בעיתות משבר ומתיחות?

מי זה "אנחנו" ומי זה "הם"?

- צורך לחלק ולהפריד - מי איתנו ומי נגדנו
- צורך לחוש ביטחון ושייכות עם מי שדומה לי
- הומוגניות של קבוצת החוץ -
- הם כולם אותו דבר"

רגשות בין קבוצתיים

יותר:

- פחד
- כעס
- שנאה

פחות:

- אמפתיה
- תקווה
- ואמונה
- בשינוי

מה קורה לנו בעיתות משבר ומתיחות?

"לפסיכולוגית של הילדים שלי בעוד עשר שנים שלום,

...תביני שאם זה היה תלוי בי, אם זה היה תלוי באינסטיקטים שלי, הייתי מכניסה את כל

הילדים מהדקה הראשונה לממ"ד חשוך ולא יוצאת ממנו עד שזה נגמר .

אם זה היה תלוי בי הייתי עוברת איתם חדר חדר, שיח שיח, ומסבירה להם איפה הכי כדאי

להתחבא. אם זה היה תלוי בי היינו עושים טסטים על כמה זמן הם יכולים להיות בשקט...

אם לא הייתי נושכת שפתיים וחושקת שיניים כשהייתי מאפשרת להם ללכת לחברים,

הייתי יושבת מחוץ לבית של החברים. כשהייתי מאפשרת להם ללכת לבית ספר הייתי

יושבת ברכב מחוץ לשער עם גז מדמיע עד שהיו מזמינים לי את כיתת הכוננות"...

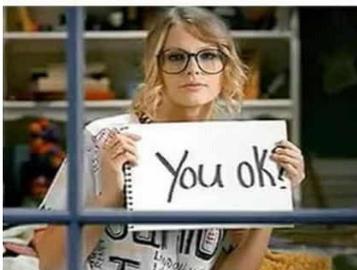
(רביטל ויטלזון יעקבס) 23.10.2023 ,

"הציבור הערבי בישראל, אליו אני משתייכת, מצא עצמו חסר מילים אל מול הזוועה. עבורי, הידיעה שאנשי החמאס - בני עמי, בני העם הפלסטיני, בחרו במכוון לרצוח ולהתעלל באזרחים ישראלים) ולא רק, (ביניהם קשישים, נשים וילדים - היא בלתי נתפסת ובלתי נסלחת.

גם אנחנו - הציבור הערבי בישראל עוד שרוי בהלם. **כהרגלנו מאז ומתמיד, בתקופות של מתיחות בטחונית, השתיקה היא המעשה הטבעי. השתיקה נובעת קודם כל מפחד, שלא יראו בנו האוייב. את המובן מאליו יש להגיד בקול רם - הציבור הערבי בישראל מזועזע ממעשי החמאס. הציבור הערבי בישראל מזועזע ממספר המתים בלתי נגמר בעזה. ורהציבור הערבי בישראל מפחד שהוא עוד ישלם מחירים כבדים על המתקפה הנוראית, רגשות הנקם של רבים בציבור היהודי, ולכן, בהיעדר מרחב ציבורי שיכול להכיל את המורכבות, רבים בציבור הערבי שותקים.** אלו שלא שותקים, מדברים, רבים מהם מדברים באומץ לב בגנות המתקפה ובחשיבות הסולידריות של האוכלוסיה הערבית בישראל עם שכניהם היהודים. עמדתם היא עמדת רוב הציבור הערבי. לא סתם בכפר קאסם, בטירה, בביר הדאג, ברהט ובישובים נוספים החלו לפעול יוזמות אזרחיות לסיוע למפונים מהעוטף ומהצפון. בתווך בין הייאוש אני נאחזת בשביבי התקווה, בחברה האזרחית שמסייעת לכולם, בנכונות של חברי הבדואים לסכן את חייהם להצלת הניצולים, בעאמר אבו סבילה לדוגמא, מאבו תלול, שנרצח בעת שהציל שתי ילדות בשדרות."

מה התפקיד שלי כחונכת
בתקופה הזאת?

לנרמל

להחזיק

לבלום

מה התפקיד שלי כחונכת בתקופה הזאת?

לחזק

לחבר

לאתגר

מה לדעתי הציפייה
של המתחנכת שלי ממני?

אז מה אפשר לעשות ?

מה כבר עשיתי שעבד?

קווים מנחים להתנהלות

- להכיר בעובדה שהפחד, הכאב והמצוקה הרגשית הם נחלת כל קהילת בית הספר, יהודים וערבים. אל תתעלמו מהם אלא הקדישו להם מקום וזמן מתאימים.
- ליצור מרחב שיח בטוח ומוגן למתחנכת.
- להגדיר את גבולות השיח בזירות השונות: להימנע מאמירות פוגעניות וגזעניות.
- לאתגר את התפיסות הסטראוטיפיות להראות את השונות במה שנתפס כקבוצה אחת אחידה: פרסונליזציה, חשיפה לסולידריות בין קבוצתית. סטריאוטיפים מנוגדים.
- לזהות את השגרות או את האירועים שבהם עשויים לצוף קשיים ייחודיים לתקופה שמצריכים היערכות מקדימה או גמישות ארגונית ופתרונות יצירתיים.

סולידריות בין-קבוצתית

לראשונה בישראל, נפתח חמ"ל יהודי-
ערבי ברהט שיסייע למשפחות יהודיות
וערביות מהדרום שנפגעו.
החמ"ל עובד על טהרת שיתוף פעולה
יהודי-ערבי: התרומות נאספות מערבים
ומיהודים, המתנדבות והמתנדבים מגיעים
גם מהחברה היהודית וגם מהערבית,
והסיוע יועבר גם למשפחות יהודיות וגם
למשפחות ערביות.

סולידריות בין-קבוצתית

"שבוע עבר מאז פתחנו את שערי הקיבוץ למשפחות שפוננו ... אתמול, ארוחת הערב היתה אחרת (...) ארוחה שהזכירה לנו שבאמת אפשר אחרת. אתמול את ארוחת הערב בישלו אנשים מהכפר השכן, מייסר. היה חשוב להם להביע את תמיכתם ואת כאבם, היה חשוב להם להזכיר ש-70 שנה אנחנו ביחד, וגם עכשיו (ולא שהיה לנו ספק). אין לי עוד את האנרגיות לכתוב הרבה אבל נאחזת בתקווה שאחרי שהאבק ישקע, נוכל לקום מההריסות ולזכור שבמדינת ישראל יש אוכלוסיות מגוונות ומדהימות שבעיקר רוצות לחיות בשקט ובשלום. נקווה שנזכר בכל המחוות האלה ונצליח לכונן הנהגה שתלמד מהביחד הייחודי הזה, תחזק אותו ותביא תקווה, לכולנו"

נעמה לזימי - Naama Lazimi
20 בנובמבר ב-10:33

סיפור על אומץ ועוז.
מסעד, רק בן 23 החביא 14 אזרחים בממ"ד והציל את חייהם.
לאחר שכינס את כולם, סגר את הדלת, הניח בלוגי גז צמוד לדלת שייתפוצצו במקרה שהמחבלים ינסו לפרוץ פנימה.
את כולם סגר בממ"ד ואילו הוא עמד על משמרתו בחוץ, ליד החלון, בתצפית, כשהוא בסכנת חיים ממשית.
גיבור מקומי שהנסיבות חשפו את גדולתו. הלב נפעם למול מעשה הגבורה, האומץ האנושי, והמחווה המרגשת שאיש צעיר אחד, ביום אחד, חצה את מחסומי התרבות, החברה והעוינות, ולימד את כלנו, מהי אחווה אנושית וערבות הדדית.
מסעד, תודה! כולנו מצדיעים לך.

تقول: متى نلتقي

She said: when will we meet?

أقول: بعد عام و حرب

I said: A year after the war ends

تقول: متى تنتهي الحرب

She said: When will the war end?

أقول: حين نلتقي

I said: When we meet

— Mahmoud Darwish, Palestinian poet